

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Eva Dak De Bereboot

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 18 oktober 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 26 september 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peuteropvang Eva DAK De Bereboot (in het vervolg te noemen De Bereboot) in Voorburg.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. De Bereboot maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden. In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat bij De Bereboot en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers goed rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een erkend VVE programma, gericht op spelend leren, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, sociaal emotionele ontwikkeling en motoriek. Ze zetten hierbij specifiek in op taalstimulering en woordenschatontwikkeling. Daarbij passen ze hun keuzes voor aanbod en aanpak steeds aan aan wat de kinderen nodig hebben. Bovendien is er op De Bereboot veel aandacht voor een uitnodigende en stimulerende inrichting van de ruimtes die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

De pedagogisch medewerkers houden goed bij hoe het met de peuters gaat en registreren dit zorgvuldig.

De pedagogisch medewerkers zijn zeer ervaren en deskundig en weten hoe en wanneer ze de peuters op hun niveau het beste kunnen aanspreken, stimuleren en uitdagen. Verder zorgen zij voor een warme en ontspannen sfeer in de groep.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun kind gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de (doelgroep)peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. Dit gebeurt aan de hand van een zorgvuldige procedure van warme overdracht.

**Kinderopvangorganisatie: DAK
kindercentra**

LRK-nummer: 187829810

Totaal aantal doelgroepeuters: 9
(tijdens de onderzoeksdag)

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat en veel leert op taalgebied.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het vasthouden en verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de pedagogisch medewerkers regelmatig scholingen om bij te blijven en beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

De peutergroep is gehuisvest in een basisschool. Hoewel er goede contacten zijn tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de kleutergroepen zou de samenwerking tussen beide instellingen aanzienlijk versterkt kunnen worden in het belang van een goede doorgaande lijn voor de kinderen.

Niet alleen in de communicatie met de basisschool, maar ook in de interne communicatie en de berichtgeving aan ouders kan nog winst behaald worden. Belangrijk daarbij is dat de medewerkers steeds op de hoogte zijn wat er met de ouders gecommuniceerd wordt door de leiding.

De peuterleerplek heeft nog een slag te maken in het verantwoorden van de bereikte resultaten van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers en de coach van De Bereboot gaan na in hoeverre de peuters zich ten opzichte van zichzelf voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Via het gehanteerde kindvolgsysteem komen de vorderingen die de peuters maken goed in beeld. Maar of de kinderen zich tijdens de voorschoolse periode naar verwachting ontwikkeld hebben, is niet duidelijk. Dit komt ook doordat de verwachtingen niet expliciet gekoppeld zijn aan concreet te bereiken doelen en resultaten.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kindcentrum De Bereboot.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de pedagogisch coach en de unitmanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de unitmanager, de pedagogisch medewerkers, de pedagogisch coach en een vertegenwoordiger van de houder.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Bereboot.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Bereboot als Voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. De standaard Pedagogisch educatief handelen hebben we als Goed gewaardeerd. Voor twee standaarden (Samenwerking en Resultaten) vinden wij de waardering Kan Beter op zijn plaats.

Context

De Bereboot bevindt zich al enige tijd in onrustig vaarwater. Het grote aantal wisselingen in de leiding, de coaching en de bezetting van het team medewerkers gedurende de afgelopen paar jaar, heeft De Bereboot geen goed gedaan. Het heeft een nadelige invloed gehad op de continuïteit in de uitvoering van beleid en de veerkracht van de medewerkers. De kwaliteit op de werkvloer heeft dankzij de gedrevenheid en de kwaliteit van de huidige medewerkers niet ingeboet. Maar het feit dat er sinds kort weer een derde unitmanager in korte tijd op de locatie is aangesteld, en binnenkort twee pedagogisch medewerkers de organisatie gaan verlaten, geeft geen reden tot gerustheid. Ook de samenwerking tussen de voorschool en de naastgelegen basisschool heeft geleden onder alle wisselingen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 17 mei 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht bij de Bereboot. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kindcentrum De Bereboot.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			•
OP6 Samenwerking	•		

De *standaard OP1 (Aanbod)* waarden we als Voldoende. De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een erkende VVE-methode. Deze gaat uit van het spelend leren van de peuters en sluit aan bij hun belevingswereld. Hiermee wordt de ontwikkeling van de peuters systematisch gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers systematisch werken aan de uitvoering van het aanbod. Zij maken bewuste keuzes in de uitwerking van de thema's, rekening houdend met de kenmerken van de kinderen. Het aanbod is zodanig van opzet en inhoud dat het de kinderen gericht voorbereidt op een goede start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en functioneel in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Er zijn uitnodigend ingerichte speelhoeken en bijbehorende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Waar De Bereboot zich nog in kan verbeteren is de borging en verantwoording van het gekozen aanbod. De pedagogisch medewerkers hebben de diverse thema's nader uitgewerkt in activiteiten met de kinderen, maar het aanbod is te weinig vastgelegd en gekoppeld aan concrete leerdoelen. Dit maakt de gemaakte keuzes te weinig concreet en transparant voor eventuele invallers. Bovendien is het daardoor niet goed mogelijk om te evalueren of het aanbod aan de beoogde doelen beantwoord heeft.

De standaard *Zicht op ontwikkeling (OP2)* waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een

gestandaardiseerd observatie-instrument. Zij registreren hun observaties op zorgvuldige wijze. Dit gebeurt nu nog handmatig. De bedoeling is dat dit in de toekomst met een digitaal instrument gaat gebeuren, zodat de bevindingen makkelijker verwerkt en met ouders gedeeld kunnen worden.

De pedagogisch medewerkers benutten de observatiegegevens om waar nodig (extra) ondersteuning of uitdaging te bieden aan de kinderen. De pedagogisch medewerkers bespreken de ontwikkeling van de kinderen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Als de peuters (extra) zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen de pedagogisch medewerkers in overleg met de coach voor doorverwijzing naar en aanmelding bij externe zorg. Voorbeelden hiervan zijn de vroege signalering en verwijzing van kinderen met specifieke ontwikkelingsproblematiek naar specialistische opvang binnen en buiten de eigen kinderopvangorganisatie.

De standaard *Pedagogisch-educatief handelen (OP3)* waarderen we als Goed. Dit omdat de pedagogisch medewerkers in houding en aanpak laten blijken dat ze hun vak goed verstaan. Door middel van gerichte en doordachte activiteiten, aangepast aan het tempo, het niveau en de belangstelling van de kleuters slagen zij erin hen tot leren te brengen. Dit gebeurt in een stimulerende, ontspannen sfeer.

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn en de kinderen regelmatig positief aangemoedigd en gecompimenteerd worden. Dit zorgt ervoor dat de peuters zich op hun gemak voelen en actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers structureren het programma zo dat de peuters in hun eigen tempo dingen kunnen uitproberen en leren. Dit doen zij met in de vorm van heldere instructies en opdrachten, kringactiviteiten en vrije en begeleide spelactiviteiten.

Tijdens de observaties zagen we ook dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat ze de tijd effectief benutten. Zij nodigen de peuters steeds uit tot interactie en stimuleren hen om dingen te vertellen en uit te proberen. De pedagogisch medewerkers spelen hierbij actief mee met de peuters, zijn zeer responsief en laten geen mogelijkheid onbenut om hen te stimuleren in taal en woordenschatontwikkeling. Verder stemmen zij de instructies, spelbegeleiding, opdrachten goed af op de mogelijkheden en belangstelling van de peuters, gebruiken passende werkvormen en gaan na of peuters de opdrachten begrijpen.

De *standaard Samenwerking (OP6)* waarderen we als Kan beter Bereboot werkt volgens een vast protocol samen met de naastgelegen basisschool door bij de (warme) overdracht relevante informatie over de doelgroepeuters over te dragen. Dit gebeurt in goed overleg met de ouders.

Toch zien wij op dit gebied ruimte voor verbetering. Het voeren van drie-gesprekken waar peuterspeelzaal, ouders en school fysiek samen om de tafel zitten tijdens de overdracht is zo'n voorbeeld dat nu nog te weinig van de grond komt.

Daarnaast is het wenselijk dat de peuteropvang actief terugkoppelingsgegevens vanuit de basisschool opvraagt over de peuters die vroegschoolse educatie ontvangen hebben en inmiddels doorgestroomd zijn naar de school. Dit om te kunnen nagaan of het geboden programma daadwerkelijk gunstig doorwerkt in de verdere ontwikkeling van de kinderen op de basisschool.

Ook zou het voor de hand liggen dat pedagogisch medewerkers en kleuterleerkrachten vaker bij elkaar over de vloer komen om met elkaar ideeën en werkwijzen uit te wisselen en af te stemmen. Het hiervoor bedoelde en veelbelovende initiatief 'gluren bij de burens', is op een laag pitje gezet. Dit kenmerkt de wat moeizame samenwerking tussen peuteropvang en school van dit moment.

De peuteropvang ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en probeert de ouderbetrokkenheid bij de voorschoolse educatie te versterken. Na de beperkingen die de corona-periode met zich mee gebracht heeft, zijn op dat gebied nieuwe initiatieven gestart, zoals het uitnodigen van ouders om bij te dragen en deel te nemen aan een thema-activiteit.

De ouders met wie wij gesproken hebben, zijn tevreden over hoe de samenwerking en informatievoorziening vanuit de peuteropvangpekk verloopt. Dit gebeurt onder andere via het ouderportal en informatiebrieven vanuit de leiding over de thema's die aan bod komen. Een verbeterpunt is om ook de pedagogisch medewerkers deelgenoot te maken van deze informatieoverdracht aan ouders. Dit gebeurt nu niet en kan daardoor tot communicatiestoornissen leiden.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

We waarderen de standaard *Resultaten (OR1)* als Kan beter. De Bereboot heeft hoge verwachtingen van de ontwikkelmogelijkheden van de peuters met behulp van de voorschoolse educatie. Zij merken ook daadwerkelijk de vorderingen van de peuters aan de hand van het goed bijgehouden peutervolgsysteem. Dit systeem biedt inzicht in de bereikte ontwikkelingsgroei van de peuters, gerelateerd aan wat verwacht mag worden conform hun leeftijd. Daarmee krijgen de pedagogisch medewerkers en de leiding tot op zekere hoogte inzicht in hoe de peuters zich ontwikkelen en of zij al dan niet met een achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

Of de resultaten van de voorschoolse educatie van de peuterleerplek over het geheel genomen daarmee naar verwachting en/of naar wens zijn, wordt daarmee echter niet duidelijk. Daartoe ontbreken concrete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die passen bij de kenmerken van de kinderen, zowel op individueel niveau als op locatieniveau, gezien over meerdere jaren. Hierin kan De Bereboot zich verbeteren. Een versterkte resultaatgerichtheid maakt voor alle betrokkenen beter mogelijk om na te gaan wat werkt en waaraan nog gewerkt kan worden om de voorschoolse educatie succesvol te laten zijn voor zoveel mogelijk kinderen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

De standaard *Kwaliteitszorg (KA1)* waarderen we als Voldoende. De houder van het kindcentrum heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan duidelijk opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie wil bereiken. Ook staat daarin aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en bevordert. Ook De Bereboot heeft duidelijk voor ogen wat zij beoogt met de voorschoolse educatie. Zij heeft van het stichtingsbrede pedagogisch beleidsplan een daarvan afgeleid locatiespecifiek pedagogisch werkplan gemaakt waarin de specifieke invulling van de voorschoolse locatie op de locatie verduidelijkt wordt. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de basiskwaliteit.

Er wordt planmatig gewerkt aan verbeteractiviteiten aan de hand van een pdca cyclus en bijbehorende jaarplannen. Als onderdeel hiervan evalueert de leiding van de Bereboot periodiek via evaluaties en tevredenheidsonderzoeken onder ouders en medewerkers. Zij gaat hierbij na of de doelen bereikt worden en welke

onderdelen van het beleid en de uitvoering daarvan verbetering behoeven. De respons van ouders kan waarschijnlijk nog vergroot worden als de vragen niet alleen in het Nederlands gesteld zouden zijn.

Wij merken op dat de resultaten van de voorschoolse periode een meer prominente plek zouden kunnen krijgen in de effectmeting van het voorschoolse programma en de eventueel daaruit voortvloeiende verbeteractiviteiten. Daarbij zouden ook data over het vervolgsucces van de leerlingen in het basisonderwijs betrokken kunnen worden.

De standaard *Kwaliteitscultuur (KA2)* waarderen we als Voldoende. Het beleid van de houder en de leiding en medewerkers van de peuterleerplek om kwalitatief goede voorschoolse educatie in de praktijk te realiseren, wordt breed gedragen door de medewerkers op de werkvloer. Daarnaast is er bij eenieder bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie steeds weer verder te verbeteren. Er is sprake van een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling bij de Bereboot. De pedagogisch medewerkers krijgen voldoende gelegenheid van de houder om te werken aan het behoud en de verbetering van hun professionaliteit door middel van gerichte scholingen. De inzet van de op de locatie ingezette VE-coach draagt ook bij aan een cultuur van professionele samenwerking en deskundigheidsbevordering bij de medewerkers.

Een sterk punt van de organisatie waar de Bereboot deel van uitmaakt is het organiseren van een vorm van interne audits. Hierbij houden de coaches de diverse peuteropvangplekken een spiegel voor door middel van interne onderzoeken. Deze zogenaamde 'pedagogische praktijk in beeld' onderzoeken aan de hand van een van de GGD afgeleid kader, voorzien in een behoefte. Zij helpen de medewerkers bij het aanscherpen en optimaliseren van hun dagelijkse werkzaamheden en de daarvoor benodigde voorwaarden.

Een punt van zorg vormt het eerder genoemde gebrek aan continuïteit in de aansturing, coaching en bezetting van het team gedurende de laatste jaren. Het weglekken van kennis en ervaring leidt tot vertraging in de beleidsontwikkeling en de verdere versterking van de professionele cultuur op De Bereboot.

De standaard *Verantwoording en dialoog (KA3)* waarderen we als Voldoende. De leiding van De Berenboot verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. De terugkoppeling van en verantwoording over de behaalde resultaten is echter mager, zeker ook op locatieniveau, zoals reeds eerder vermeld in dit rapport.

De Bereboot verantwoordt zich over haar doelen en plannen via de

website en informeert ouders via de ouderapp en nieuwsbrieven. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat De Bereboot hen over het algemeen adequaat en tijdig informeert over de thema's, activiteiten en algemene ontwikkelingen op de peuterleerplek.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij hebben dit bezoek als prettig ervaren. Fijn om te kunnen vertellen en te laten zien hoe wij werken en waar we staan. Het is mooi om te lezen dat we al goed bezig zijn, maar dat er ook zeker nog punten zijn die we kunnen verbeteren. Wij zien het als een groot compliment dat de Bereboot een plek is waar de kinderen graag komen.

WAT KAN BETER:

In het belang van een goede doorgaande lijn voor de kinderen moet de samenwerking tussen de peuterspeelzaal en de basisschool aanzienlijk versterkt worden. De pedagogisch medewerkers en de coach hebben goed contact met de ib-er en de leerkrachten van groep ½. We gebruiken de positieve resultaten van het project gluren bij de burens als een basis om elkaar te blijven vinden.

De communicatie met de basisschool maar ook de interne communicatie kan beter. Inmiddels hebben wij de interne communicatie al verbeterd. Vanaf heden betrekken wij het gehele team bij de communicatie die uitgaat naar ouders en samenwerkingspartners zodat iedereen op de hoogte is van de informatie die gedeeld wordt.

De coach gaat samen met de pedagogisch medewerkers starten met kindontwikkeling. Dit traject houdt in dat de overstap gemaakt wordt naar digitaal observeren waarbij aandacht komt voor zichtbaar maken van (dagelijkse)observaties, doelen, de uitvoering van het aanbod en evaluaties. Dit zal een bijdrage leveren aan verdere verhoging van de kwaliteit doordat we werken met de PDCA kwaliteitscyclus. Deze cyclus kunnen we ook inzetten voor de doorgaande lijn van onze peuters.